

Відтворення вербалізованого концепту *Жінка* в англomовних перекладах повісті Т. Шевченка “Художник”

Н. В. Крупей

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна
Corresponding author. E-mail: natakrupей@gmail.com

Paper received 28.09.20; Accepted for publication 14.10.20.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2020-240VIII71-08>

Анотація. Статтю присвячено особливостям відтворення вербалізованого концепту *Жінка* в англomовних перекладах повісті “Художник” Т. Шевченка. У дослідженні береться до уваги приналежність Тараса Шевченка до типу сильної української національної елітарної мовної особистості з високим ступенем комунікативної міжкультурної компетенції, що знаходить свій вияв у його концептуальній картині світу, яка фактично охоплює два світи – український та російський. Також аналізуються особливості вербалізації концепту *Жінка* у повісті “Художник”, як одного із основних складових концептів мовної особистості Т. Шевченка, а відтак і наскрізного концепту в його творчості, як в поетичній, так і в прозовій. У статті з’ясовується, до яких методів перекладу вдаються П. Селвер, Джон Вір та А. Біленко при відтворенні вербалізованих образів Паші, Емілії та Агати в англomовних перекладах повісті “Художник”, і яким чином вплинули особливості комунікативної міжкультурної компетенції перекладачів на їхні перекладацькі рішення.

Ключові слова: мовна особистість, концепт, образ, вербалізація, метод перекладу, відповідник, дескриптивний переклад.

Вступ і короткий огляд публікацій на тему. У сучасній лінгвістиці дедалі активніше досліджуються проблеми, пов’язані з антропологічним аспектом, який виявляється у вивченні мови у її відношенні до людини. Антропологічний аспект дав початок становленню нової дисципліни – лінгвоперсоналогії [4, с. 63], де об’єктом є мовна особистість [6, с. 24], [5, с. 12].

Як слушно зауважує дослідниця Т. Космеда, мовна особистість – це узагальнений багаторівневий образ репрезентанта відповідної ментально-культурно-комунікативної мовної спільноти. Структура мовної особистості має такі обов’язкові складові: мовна, комунікативна, емоційна компетенції, за певних обставин і міжкультурна комунікативна компетенція, тезаурус відповідних когнітивних структур, уявлення, асоціації, концепти, універсальні, етнічні, національно-марковані цінності [8, с. 87].

Як далі стверджує дослідниця, Тарас Шевченко репрезентує сильну українську національну елітарну мовну особистість, для якої характерний високий рівень комунікативної та емоційної компетенції, яка здатна до високого рівня лінгвокреативної діяльності, репрезентує «дух» української мови, що йде від українського селянства й козацтва. Крім того, Т. Шевченко – білінгв, громадянин Російської імперії і має досить високий рівень комунікативної міжкультурної компетенції з огляду на володіння російською мовою, знання її культури, ментальності її носіїв [9, с. 74-75].

Концепт *Жінка* – один із основних складових концептів мовної особистості Т. Шевченка. Відтак, він став наскрізним і в його творчості. Т. Шевченко, “як мало хто серед світових геніїв, створив безсмертні і величні образи української жінки: жінки-страдниці, жінки-матері, жінки-покритки. Шевченко, можна щиро сказати, став незрівняним співцем жіночої душі, тонким знавцем жіночої психології” [11, с.23], [10, с. 61]. Дослідник Ю. Барабаш зазначає, що у поезії Шевченка різні жіночі образи постають як різні аспекти єдиного, узагальненого образу української Жінки, первісно й фатально трагічного, а тема покритництва

виходить за рамки індивідуальної долі та набуває універсального сенсу [3, с. 10-14].

Цікавою є також праця С. Балея “З психології творчості Шевченка”, у якій автор досліджує душевні процеси поза сферою суспільних інтересів поета, виразником яких в його творчості стає образ жінки. Обговорюються не лише співчуття до долі жінки взагалі, а й приховані переживання самого автора, породжені його власними дитячими емоціями, втраченою матір’ю, нереалізованою любов’ю до неї. Як стверджує дослідник, відбувається отождолення власного Я поета з образами уявлених, скривджених жінок [1, с. 207-208], [2, с. 24].

Концепт *Жінка* ословеснюється також і в прозовій творчості Т. Шевченка, зокрема у повісті “Художник”. **Мета** статті - визначити особливості вербалізації концепту *Жінка* у повісті, а також проаналізувати їх відтворення у перекладах П. Селвера, Джона Віра та А. Біленка, враховуючи міжкультурні мовні компетенції перекладачів (П. Селвер був більше наближеним до англomовного середовища, А. Біленко – до україномовного, а Джон Вір мав нагоду бути дотичним до обох).

Матеріали і методи. Дослідження проводиться на основі оригіналу повісті Т. Шевченка “Художник” та її англomовних перекладів П. Селвера, Джона Віра та А. Біленка. У статті наводиться декілька прикладів вербалізації жіночих образів у повісті “Художник” та аналіз особливостей їх відтворення в англomовних перекладах. Висновки подаються на основі аналізу усієї вибірки. Методологічною основою даної розвідки є метод концептуального аналізу, який застосовується для виокремлення компонентів концепту *Жінка*, вербалізованих автором під час ословеснення жіночих образів у повісті “Художник”, зіставного лінгвістичного, перекладознавчого й контекстуального аналізу текстів оригіналу і перекладів, що допомагають визначити основні методи, обрані перекладачами при відтворенні цих вербалізованих компонентів концепту *Жінка* англійською мовою. Для детальнішого розгляду усіх відтінків значення слова застосову-

ються компонентний аналіз та метод словникових визначень.

Результати і їх обговорення. У повісті «Художник» концепт *Жінка* представлений трьома образами, змальованими письменником: образом головної героїні повісті Паші, образом Емілії, дружини художника Карла Брюллова та образом Привілейованої красуні.

Образ Паші у творі доволі складний і динамічний. Спочатку Художник бачає в характері дівчинки риси непосидючості та безпосередності, які згодом поєднуються із невихованістю та легковажністю дівчини-простолодинки. Із наївної дівчинки Паша перетворюється на досвідчену дружину-матір (вагітніє після короткотривалих стосунків із розбещеним мічманом, одружується з головним героєм твору і народжує дитину), а потім на цинічну та примітивну жінку (вдається до пиятики та деградує). Незважаючи на обмеженість Паші, Художник намагається побачити в ній чарівну та морально чисту дівчину. Проте, автор подає й інше сприйняття Паші у творі – героєві повісті Михайлову вона видається огидною, і він помічає промовисту деталь: незакінчена картина «Мадонна з немовлям» покійного Художника слугує лише ширмою в її помешканні.

Загалом, образ Паші в повісті Т. Шевченка «Художник» вербалізований епітетами, метафорами, порівняннями, оксимороном, переліченням, а також фразеологізмами, демінутивами та лексикою високого стилю. Окремі стилістичні та мовні засоби нерідко служать основою для яскравого художнього зображення головної героїні повісті. Паша постає перед читачем в образах пташки, ртуті, також автор порівнює її з тигреням.

Только что я усадил модель и взял палитру в руки, бегаает в комнату соседка, ... и только увидела натурщицу, вдруг окаменела, потом зарыдала и, как тигренок, бросилась на нее [14, с. 164].

Метафора *окаменела* та порівняння *как тигренок, бросилась на нее* дуже яскраво передають вибух ревності Паші. Джон Вір перекладає дієслово *окаменеть* ідіомою *to stand stock still* [16, с. 349], яка добре передає його значення та образність, проте є доволі багатослівною. В оригіналі, основою метафоричного перенесення виступають ознаки каменю: *нерухомість, холодність, твердість*, у перекладі такою основою стають схожі ознаки стовпа (*stock*) – дівчинка *остовпіла*. Перекладач зберігає порівняння у перекладі, відтворивши семантику виразу *как тигренок, бросилась на нее* відповідним висловом *sprang at the model like a tiger-cub* [16, с. 349].

А. Біленко відтворює дієслово *окаменеть* дієсловом *to freeze* [17, с. 262], що добре передає його значення, проте має іншу образність. Основою метафоричного перенесення слугують ознаки морозу, а не каменю, як в оригіналі (дівчинка *застигла*), проте це не применшує експресивності перекладу. А. Біленко зберігає порівняння у перекладі, відтворивши вираз *как тигренок, бросилась на нее* за допомогою відповідного вислову *pounced on her like a little tiger* [17, с. 262].

П. Селвер перекладає дієслово *окаменеть* за допомогою вислову *to become quite rigid* [18, с. 110], що

добре передає його значення, проте даний вислів не такий експресивний, як метафора оригіналу і дещо багатослівний. П. Селвер відтворює порівняння у перекладі, переклавши вираз *как тигренок, бросилась на нее* висловом *pounced upon the model like a young tigress* [18, с. 110]. Проте, образність виразу дещо змінена, адже у перекладі П. Селвер порівнює Пашу з молодою тигрицею, а отже з досвідченою дівчиною, чи жінкою, яка в пориві злості нападає на суперницю. Напротивагу, в оригіналі автор підкреслює, що Паша радше схожа на тигреня – невиховану і безпосередню дитину, що не може вгамувати своїх емоцій.

Загалом, перекладачі відтворили стилістичні й мовні особливості вербалізації образу Паші за допомогою відповідників, калькування й дескриптивного перекладу. У цілому, порівняння, епітети й метафори були відтворені за допомогою відповідників зі збереженням їх денотативних і конотативних значень. Проте, у декількох випадках метафору було відтворено за допомогою порівнянь, а порівняння й епітети перекладено з деякими змінами образності. Оксиморон був збережений у перекладі П. Селвера, а Джон Вір та А. Біленко переклали його іменниками у поєднанні з епітетом та прикметником в ролі означення. Семантику іменників з демінутивними суфіксами перекладачі відтворили за допомогою відповідників, дескриптивного перекладу, а в деяких випадках переклали їх нейтральними лексемами. Семантику фразеологізмів (денотативну та конотативну) перекладачі відтворили частковими відповідниками, а також за допомогою дескриптивного перекладу і калькування.

Зовсім іншим постає у творі образ Емілії – дружини видатного художника Карла Брюллова. Загалом, автор зосереджується на змальованні її зовнішності й устами головного героя твору описує її надзвичайну красу. У повісті автор порівнює Емілію з повітряною феєю, а також оспівує невимовну милозвучність її голосу.

Голос у нее не сильный, не эффектный, но такой сладкий, чарующий, что я слушал и сам себе не верил, что я слушаю пение существа смертного, земного, а не какой-нибудь воздушной феи. Или это магическое влияние красоты, или она действительно хорошо пела, теперь я вам не могу сказать основательно, только я и теперь как будто слышу ее волшебный голос [14, с. 154-155].

Автор описує дивовижний голос Емілії епітетами *сладкий, чарующий* та *волшебный*. Образ надзвичайної красуні підкреслений епітетом *магический*, а також антитезою: *существа смертного, земного, а не какой-нибудь воздушной феи*. А. Біленко відтворює епітети відповідниками *sweet, charming* та *magic*. Антитеза також відтворена у перекладі: *mortal, earthly creature rather than some ethereal fairy*, а вислів *магическое влияние красоты* перекладений відповідним висловом *magical effect of beauty* [17, с. 215]. Варто зауважити, що А. Біленко в даних випадках вдається до більш дослівного перекладу, аніж Джон Вір та П. Селвер. Джон Вір відтворює епітети за допомогою відповідників *sweet, charming* та *entrancing*. Перекладач також зберігає антитезу в перекладі: *mortal creature of the earth and not some fairy of the air*. Вислів *магическое влияние красоты* Джон Вір перекладає виразом *magic*

of her beauty [16, с. 336].

П. Селвер перекладає епітети *сладкий, чарующий* та *волишебный* відповідниками *sweet, bewitching* та *enchanting*. Варто зауважити, що прикметник *bewitching*, окрім значення *enchancing, charming, fascinating* має ще й значення *the action of influencing by witch-craft* [15, v. 1, p. 840]. Тобто у перекладі П. Селвера сильніше звучать конотації «чарування». П. Селвер зберігає антитезу в перекладі: *mortal, a denizen of our world and not that of some ethereal sprite*. Слід зазначити, що перекладач обминає відповідник *creature* і перекладає іменник *существо* поетичним іменником високого стилю *denizen – an inhabitant, indweller* [15, v. 3, p. 194], а іменник *фея* узагальнює, адже *sprite* означає *spirit in various senses* [15, v. 9, p. 701]. Тобто, на противагу образу феї, протиставленій земній істоті, перед нами постає узагальнений образ позаземного духу, протиставленого мешканцю земного світу. Вислів *магическое влияние красоты* Селвер перекладає висловом *magic spell of her beauty* [18, с. 88], знову проводячи паралелі з чародійкою.

Здавалося б такий ідеальний образ жінки мав би бути запорукою щасливого сімейного життя молодій парі. Проте, Емілія так і не стає омріяною глибокодуховною супутницею Карла Брюллова, і невдовзі пара розлучається. Причина розлучення залишається невідомою серед публіки Петербурга, проте, деякі дослідники Шевченкової творчості стверджують, що це трапилося через невірність дружини.

Загалом, при відтворенні особливостей вербалізованого образу Емілії, а саме епітетів та антитези, А. Біленко, Джон Вір та П. Селвер використали методи перекладу за допомогою відповідників. У перекладі П. Селвера образ Емілії у певні моменти дещо узагальнений (наприклад, вона порівнюється не з феєю, а з духом), а подекуди – дещо підсилений, порівняно з оригіналом. А. Біленко, при відтворенні особливостей вербалізованого образу Емілії, навідміну від П. Селвера та Джона Віра, частіше вдається до дослівного перекладу

Ще одним образом, ословесненим на сторінках «Художника», є образ Привілейованої красуні. Автор змальовує жінку, яка, за словами Зерова, «покуштувала культури» [7, с. 178]. При чому, вона настільки звиклася із «салонним» життям, що втратила будь-яку внутрішню душевну красу. Образ Привілейованої красуні – це фактично образ «досвідченої світської левиці», цілковито задоволеної своїм примітивним існуванням. У повісті автор не наводить імені цієї жінки. Проте, дослідниця життя й творчості Т. Шевченка М. Шагінян вважає, що йдеться про дружину коменданта Іраклія Ускова – Агату Ускову [13, с. 159, 160].

Спочатку автор сприймає Агату з повагою, як жінку-матір, а після смерті її дитини – ще й у трагічному ореолі. Проте, поступово Шевченко зауважує, що його ідеал – доволі примітивна міщанка [14, т. 4, с. 194]. Автора охоплює розчарування і навіть злість, тому він виливає свої почуття в доволі гострому описі Агати, називаючи її дерев'яною лялькою та прекрасною статуєю.

Привилегированная красавица ничем не может быть, кроме красавицы. ... Она деревянная красавица,

и ничего больше. И было бы глупо с нашей стороны и требовать чего-нибудь больше от дерева. Вот почему я и советую любоваться этими прекрасными статуями издали, но никак с ними не сближаться ... [14, с. 192].

А. Біленко й Джон Вір приймають схожі перекладацькі рішення при відтворенні рядків. Вони зберігають метафори й епітети у перекладі, відтворюючи семантику словосполучень *деревянная красавица, прекрасные статуи* та іменника *дерево* за допомогою відповідників *a wooden beauty, beautiful statues* й *wood* [17, с. 356], [16, с. 386]. П. Селвер відтворює метафори й епітети по-різному. Метафоричне висловлювання *прекрасные статуи* він, як і А. Біленко та Джон Вір, перекладає за допомогою відповідників *beautiful statues* [18, с. 177-178]. Проте, епітет *деревянный* і метафору *дерево* П. Селвер відтворює дескриптивно: *devoid of life* та *object devoid of life* [18, с. 177-178]. Таким чином, у його перекладі красуня постає в образі якогось неконкретизованого безживного об'єкту, що суттєво спрощує образ, створений Т. Шевченком в оригіналі.

Загалом, образ Привілейованої красуні в повісті Т. Шевченка «Художник» ословеснений епітетами, метафорами, порівняннями, інверсією, а також лексикою зниженого регістру. У цілому, при відтворенні епітетів, метафор й порівняння П. Селвер, Джон Вір та А. Біленко використали методи перекладу за допомогою відповідників. Однак, у деяких випадках вони були відтворені дескриптивно, або ж з певними змінами образності, що призвело до деяких втрат у перекладі. На жаль, перекладачам не вдалося зберегти інверсію у перекладі. При перекладі розмовно-зниженої лексики А. Біленко й Джон Вір вжили також лексику зниженого регістру, а П. Селвер – літературну лексику.

Висновки. Ословеснені образи Паші, Емілії та Привілейованої красуні різняться від тих, які ми зустрічаємо в поезії Шевченка. У поетичній спадщині Шевченкові героїні попри свою вроду, ще й високоморальні, здатні на великі звершення. Проте, вони дуже часто стають жертвами бездушних, цинічних, іноді жорстоких чоловіків, від рук яких зазнають горя, часто божеволіють і гинуть. Напротивагу, жіночі образи в «Художнику» показують нам зовсім іншу грань концепту *Жінка* у творчості письменника (див. Таблицю 1), а саме вродливих, проте подекуди духовно бідних та примітивних жінок.

Цікавим фактом, за словами дослідника Слухая, є те, що у поезії Т. Шевченка жінки досить часто піддаються певним метаморфозам. Нерідко вони перетворюються на інші форми буття у природі: тополлю, квітку, калину, лілею, або в надприродній сфері, наприклад на русалку. Жінки також потрапляють у ситуації антифактивності, тобто сну, марення, божевілля, або стани-між-світами. Усі вони опиняються у маргінальній зоні між звичайним, профанним і аномальними станами психічного буття [12, с. 318].

В «Художнику» ж, на противагу, жінки прекрасно пристосовуються до умов середовища, приймають їх та перетворюють у власний стиль життя, нерідко тягнучи за собою у прірву своїх супутників чоловічої статі. А останнім, наділеним високими моральними

якостями, якраз буває важко змиритися з таким ходом подій, і вони переживають моральну кризу (Карл Брюллов), або божеволіють і гинуть (головний герой Художник). Тоді коли в поетичній творчості Т. Шевченка неначе зближує своє власне Я із героїнями жіночої статі – безталанними жертвами трагічного українського світу, то у повісті “Художник” – навпа-

ки, дистанціюється від них, як від представників пристосовницького світу Російської імперії.

При вербалізації образів Паші, Емілії та Привілейованої красуні у повісті “Художник”, Т. Шевченко використовує цікаву й багату лексику, а також різноманітні стилістичні засоби, за допомогою яких нерідко творить яскраві словесні образи у тексті повісті.

Таблиця 1. Способи вербалізації концепту Жінка у повісті “Художник” та методи їх відтворення в англійських перекладах

Образи-іпостасі концепту Жінка в повісті “Художник”	Смислові компоненти жіночих образів у повісті “Художник”	Способи вербалізації жіночих образів у повісті “Художник”		Методи відтворення вербалізованих жіночих образів у перекладах
		Стилістичні засоби	Мовні засоби	
Паша	приваблива, пустотлива, безпосередня, неосвічена, невихована, легковажна	метафори, епітети, порівняння, оксиморон, антитеза, перелічення, інверсія	фразеологізми, поетична лексика, знижена лексика, демінутиви	відповідники, дескриптивний переклад, калькування
Емілія	вродлива, чарівна, вихована, освічена, підступна			
Привілейована красуня (Агата)	вродлива, поверхнево освічена, хитра, бездушна, примітивна			

При відтворенні вербалізованих образів Паші, Емілії та Агати в англійських перекладах повісті “Художник”, П. Селвер, Джон Вір та А. Біленко найчастіше вдалися до методів перекладу за допомогою відповідників, рідше до дескриптивного перекладу, і найменше – до калькування. У їхньому виборі методів перекладу прослідковуються деякі відмінності.

Зокрема, А. Біленко частіше вдається до дослівного перекладу, аніж П. Селвер та Джон Вір, що можна пояснити тим фактом, що він більше наближений до українського середовища, відтак хоче якнайповніше представити англійському читачеві яскраві образи оригіналу. Окрім того, англійська мова – не рідна для нього. Таким чином, деякі з його варіантів перекладу звучать не так природно, як П. Селвера та Джона Віра. У свою чергу, П. Селвер частіше вдається до дескриптивного перекладу, аніж Джон Вір та А. Біле-

нко, очевидно маючи на меті якнайповніше надати можливість англійському читачеві зрозуміти особливості оригіналу. Проте, подекуди заради цього він спрощує його образність. Хоча, іноді спостерігається й підсилення образності перекладу порівняно з оригіналом. Джон Вір до певної міри дотримується “золотої середини”, намагаючись уникати дослівного перекладу, якнайповніше відтворити образність оригіналу та надати цільовій мові природності звучання.

Загалом, попри об’єктивні й суб’єктивні втрати у перекладі, А. Біленку, Джон Віру і П. Селверу вдалося майстерно відтворити ослівеснені образи Паші, Емілії та Привілейованої красуні у перекладі і, таким чином, продемонструвати англійському читачеві особливості вербалізації концепту Жінка у повісті Т. Шевченка “Художник”.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрусів С. Психологічні дослідження творчості Т. Шевченка в Галичині (перша половина ХХ ст.) // *Збірник праць тридцятої наукової шевченківської конференції. Тези і матеріали* / [редактори В. С. Бородін, С. В. Мишанич]. Д.: ДонДУ, 1993. С. 206-208.
2. Балей С. В. З психології творчості Шевченка. Ч.: Брама, 2001. 80 с.
3. Барабаш Ю. Я. «...Людей і Господа любить» (любов як ментальна й поетична константа творчості Тараса Шевченка // *Слово і час*. 2007. № 3. С. 3-19.
4. Данилюк І. Теоретичні засади і методи лінгвоперсоналогії // *Лінгвістичні студії*. 2016. Вип. 31. С. 63-66.
5. Загнітко А. Теорія лінгвоперсоналогії: [монографія]. В.: Нілан-Лтд, 2017. 136 с.
6. Загнітко А. Теорія сучасної лінгвоперсоналогії: рівні й категорії // *Studia Ucrainica Posnaniensia*. vol. IV. 2016. pp. 23-32.
7. Зеров М. К. Твори: В 2 т. К.: Дніпро, 1990. Т. 2: Історико-літературні та літературознавчі праці / Упоряд. Г. П. Кочур, Д. В. Павличко. К.: Дніпро, 1990. 601 с.
8. Космеда Т. А. Мовна особистість Тараса Шевченка як дзеркало розвитку української мови сер. ХІХ ст.: проблемні аспекти // *Волинь філологічна: текст і контекст*. 2013. Вип. 15. С. 139-148.
9. Космеда Т. А. Ego і Alter Ego Тараса Шевченка в комуні-
- кативному просторі щоденникового дискурсу: монографія. Д.: Коло, 2012. 372с.
10. Омельченко Т., Кейван І., Жила В. До Шевченківських Роковин: збірник статей. В.: Новий Шлях, 1953. 68 с.
11. Рильський М. Т. «Жіноча» лірика Шевченка // *Збірник праць ювілейної десятої наукової шевченківської конференції*. К.: АН УРСР, 1962. С. 22-27.
12. Слухай Н. Архетипи художньо-мовної творчості Шевченка // *Тарас Шевченко і Європейська культура (збірник праць міжнародної тридцять третьої наукової шевченківської конференції)* / [відповідальний редактор В. С. Бородін]. К. – Ч., 2000. С. 313-321.
13. Шагинян М. Тарас Шевченко. М.: Художественная литература, 1964. 260с.
14. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів: в 10 т. Т. 4. Повісті 1855-1858. К.: АН УРСР, 1951.
15. A New English Dictionary on historical principles: in 12 vol. / ed. by James A. H. Murray, Oxford: Clarendon press, 1933.
16. Shevchenko T. Selected Works: Poetry and Prose; transl. by John Weir. M.: Progress Publishers, 1979. 533 p.
17. Shevchenko T. The Artist: A Story by Taras Shevchenko. Illustrations, Documents; transl. by A. Bilenko. K.: Mystetstvo, 1989. 383 p.
18. Shevchenko T. The Artist; transl. by P. Selver: [manuscript]. 199с.

REFERENCES

1. Andrusiv S. P. Psychoanalytical researches of T. Shevchenko's legacy in Halychyna (the first half of the XX c.) // *Collection of works of the thirtieth Taras Shevchenko scientific conference. Abstracts and materials* / [editors V. S. Borodin, S. V. Myshanych]. D.: DonDU, 1993. pp. 206-208.
2. Balei S. V. Psychological aspects of T. Shevchenko's creativity. Ch.: Brama, 2001. 80 p.
3. Barabash Yu. Ya. "...To love God and people" (love as the mental and poetic constant of Taras Shevchenko's legacy // *Slovo i Chas*. 2007. № 3. Pp. 3-19.
4. Danylyuk I. Theoretical backgrounds and methods of linguo-personology // *Linhvistychni Studii*. 2016. Issue. 31. pp. 63-66.
5. Zahnitko A. Language personality theory: [monograph]. V.: Nilan-Ltd, 2017. 136 p.
6. Zahnitko A. Modern language personality theory: levels and categories // *Studia Ukrainica Posnaniensia*. vol. IV. 2016. Pp. 23-32.
7. Zerov M. K. Works: in 2 vol. K.: Dnipro, 1990. Vol. 2: Historical literary and literary studies works / Compiled by H. P. Kochur, D. V. Pavlychko. K.: Dnipro, 1990. 601 p.
8. Kosmeda T. A. T. Shevchenko's linguistic personality as the reflection of the development of the Ukrainian language of the middle of the XIX c.: problematic aspects // *Philological Volyn: the text and the context*. 2013. Issue. 15. Pp. 139-148.
9. Kosmeda T. A. Ego and Alter Ego of T. Shevchenko in the communication space of the diary discourse: monography. D.: Kolo, 2012. 372 p.
10. Omelchenko T., Keivan I., Zhyla V. To T. Shevchenko's anniversary: the collection of articles. W.: Novyi Shlyakh, 1953. 68 p.
11. Rylskyi M. T. Shevchenko's "Female" lyrics // *The collection of works of the tenth jubilee Taras Shevchenko scholarly conference*. K.: AN URSSR, 1962. Pp. 22-27.
12. Slukhai N. The archetypes of T. Shevchenko's artistic linguistic creativity // *Taras Shevchenko and the European culture (the collection of works of the international thirty third Taras Shevchenko scholarly conference)* / [editor in chief V. S. Borodin]. K. - Ch., 2000. Pp. 313-321.
13. Shahinyan M. Taras Shevchenko. M.: Khudozhestvennaya literatura, 1964. 260p.
14. Shevchenko T. H. Complete collection of works: in 10 v. Vol. 4. Stories 1855-1858. K.: AN URSSR, 1951.

The reproduction of the verbalized concept *Woman* in the Anglophone translations of T. Shevchenko's story "The Artist" **N. V. Krupci**

Abstract. The article deals with the peculiarities of reproduction of the verbalized concept *Woman* in the Anglophone translations of T. Shevchenko's story "The Artist". In the article the author considers the fact that T. Shevchenko represents a strong Ukrainian national elitist linguistic personality with a high level of intercultural communication competence, which is reflected in T. Shevchenko's conceptual picture of the world that in fact embraces the two worlds – the Ukrainian and the Russian one. The author also analyzes the peculiarities of verbalization of the concept *Woman* in the story "The Artist", as one of the main constituent concepts of T. Shevchenko's linguistic personality and thus one of the key concepts in his poetic and prosaic legacy. The article also discusses the methods of translation applied by P. Selver, John Weir and A. Bilenko in the process of reproduction of the verbalized characters of Pasha, Emiliya and Agatha in the Anglophone translations of T. Shevchenko's story "The Artist", and how the translators' choices were influenced by the peculiarities of their own intercultural communication competences.

Keywords: *linguistic personality, concept, image, verbalization, method of translation, correspondence, descriptive translation.*